

BAR-ILAN UNIVERSITY (RA)
Department of Translation and
Interpreting Studies
Faculty of Humanities
52900 Ramat-Gan, Israel

אוניברסיטת בר-אילן (ע"ר)
המחלקה לתרגום וחקר התרגום

הפקולטה למדעי הרוח
רמת-גן 52900

טלפון: (03) 5318227 Telephone:
פקס: (03) 7384107 Fax
דוא"ל: trans@mail.biu.ac.il e-mail:

**בחירת כניסה למחלקה לתרגום וחקר התרגום
מסלול אנגלי**

חלק א' – פירושי מילים

א'-1

בטקסט העברי שלפניך ("הקץ המגולה ומדינת היהודים" מאת אביעזר רביצקי), סומנו 20 פריטים. נא להסביר בעברית את המילים / הביטויים המסומנים, על-פי פירושים בהקשר הנתון.

למען הסר ספק, המילים/ ביטויים מופיעים להלן (את ההקשר ניתן למצוא בקטע עצמו):

1. שלומי אמוני ישראל
2. פורקי עול
3. בשוויון נפש
4. מדרשים
5. להתחקות על טיבן
6. המנאץ ומשקץ
7. אד הוק
8. גישה דיכוטומית
9. דהו מעיקרה
10. הפקיעה
11. קמעא קמעא
12. וכך ראוי לו
13. ערכו הסגולי
14. באספקלריה
15. הדפוס המכונן
16. גורל חתום
17. לשבט או לחסד
18. יטעימו
19. קהילות קודש
20. ערטילאי

לנו, "החידושים והחדושים", שבה דגתי בפרק זה רביעי, היא שמותה כיום רוב מניין ורוב בניין של מפלגת אגודת ישראל. אך תפיפה כזאת איננה קיימת לגבי קבוצות חשובות אחרות. לדוגמא, תנועת חב"ד, שבה עסקתי בעיקר בפרק החמישי, הקפידה ברוב שנות קיום המדינה שלא להודותה עם מפלגה מוגדרת אחת מצד שני, מפלגה פעילה כמו ש"ס - "ספרדים שומרי תורה" - איננה מחויבת כלל ועיקר לאחת מזו האידיאולוגיות המתוכות והמוגדרות שנדונו כאן: מנהיגיה הצעירים הושפעו הרבה מראשי הישיבות החרדיות הליתאיות; לעומת זאת, מורה דרכם המובהק, הרב עובדיה יוסף (שכינו בשעתו כרב ראשי במדינת ישראל) נוקט עמדות עצמאיות, או-הוּק, לפי הבנתו את צרכי השעה ואת תנאי המקום; ולבטוח, חלק מנחריהו של ש"ס קרובים ברוחם לימין הפוליטי הישראלי, אך בחירתם הנוכחית בש"ס משקפת בעיקר הוזהרות חבדית, מסורתית, עדתית, ולא דווקא הצהרה פוליטית.

כאמור, בחיבור זה התרכזתי בעיקר בהשקפות הדתיות הרדיקליות. כמוכרן, אל לנו להתעלם מקיומן של גופייה דתיות אחרות, מתונות יותר, המהגלות גם עתה נלכה של היהדות האורתודוקסית. תפישות אלה, באות לידי ביטוי בעיקר בקרב חוגים רעיוניים מסוימים בצילנות הדתית, כמו גם בקרב חוגים לבניים מסוימים ביהדות המורתית. אולם, הדיון בגישות אלה הוא עניין לחיבור אחר, שלא יחרכו דווקא בשאלת הצינונות והמשיחיות.

אסתפק בשתי הערות קצרות זעניין זה. ראשית, כל הגישות הדתיות שנבחנו בספר זה, כולן נאחת לא הכירו בדגם בנינים היסטוריים, באפשרות של הווייה יהודית ממשית שאיננה גלית ואיננה גאולה; כולן נאחת נקטו גישה דיכונטומית (גלות או גאולה) ולפיכך דחו מעיקרה את האופציה של החייה יהודית חלקית, קטועה, המתמודדת לאורך ימים בין שני הקטבים הללו ואיננה מחומה מראש בחומם ברורי ומחלט. כנגד זאת, התפישות הדתיות החלופיות, "המתנגדות", מבקשות את המשמעות הדתית דווקא בהחמו של המימוש ההיסטורי, בהגשמה החלקית, הטרנס משיחית; דווקא כמה שהגשמה זו פותחת ומזמנת, מבטיחה וחובעת. יהודים הרוגלים בתפישות אלה רואים, אפוא, את שיבה ציון הנוכחית, בחור "שעת רצון", הם מצביעים על האתגר

8
9

פני שהדגשתי בפרקי השונים של חיבור זה, המתמכה הלאומית הצינונית הציבה את שלומי אמוני ישראל כפני יציר היסטורי וחיג ובלתי-צפוי: ריבונות מדינית יהודית, בלבה של ארץ האקדש, קודם לימות המשיח, בהנהגתם של פורקי עול. יחירה פואת: היא אמרה להשיב את שבות ישראל הרחק ממסכת ומשגים המסורתיים, החיאלולוגית, של גלות ומשיח, של ברית והכנתה, גמול ועונש, חטא וכפרה. אין פלא, אפוא, כי היהדות האורתודוקסית לא התייחסה לכל אלה בשוויון נפש; כי כל הממורות הללו חוללו נקרבה חסיסה רעיונית, חידוד מאוד את תגובותיה האידיאולוגיות והחיאלולוגיות, וגם הצמיחו מתוכה שורה של מדרשים חדשים על מקורות ישראל. לאמיתו של זכר, הן גם עיצבו מחדש את המחנות והורמים החלוקים והגוריו אחדש את צירי המחלוקת.

בחיבורי זה, יצאתי להחמקות על טיכו של יצירה וחסיסה אלה, כפי שהן משתקפות בקרב המחנות הדתיים הרדיקליים ציהדות ומננו: החל בורם המנאץ ומשקץ את המפעל הלאומי וכלה בורם המקדש את המפעל ומרומם אותו עד לגבהים מטפיסיים; למן התפישת החרדית המגלה אדישות כלפי החיס-טורית, ומרסקת ומנערת את המאורעות מכל משמעות דתית, ועד לתפישת החסידית הודחקת את ההיסטוריה, הנוטעת את הגשורה המשיחית בחוככי ההתרחשות האקטואלית.

לפיכך, מכוננו של הטפל וחלוקתו לפרקים, אינם חופפים צהכרת את החלוקה הפוליטית המקובלת, המפלגתית והערדתית, במדינת ישראל. פרקי הספר עוצבו, בראש ובראשונה, לפי ואמנון הרעיוני וההתפתלות האידיאולוגית המתגלות בקרב שלומי אמוני ישראל.

כמוכרן, יש ששני השדות הנבדלים הללו, הרעיוני הפוליטי, חואמים זה לזה ואפילו חופפים זה לזה. לדוגמא: "הצינונות הדתית-המשיחיות", שבה דגתי בפרק השלישי, היא שמכוננת כיום במידה מכרעת את דרכה של המפלגה הדתית-הלאומית. בהתאמה

מראש - לשבט או לחסד - כאן יטעימו דווקא את גורם האפשרות והפתיחות, את היסודות של אי-הוודאות והחירות האנושית. אמת, הדבר, יאמרו, ההבטחה הנובואית לעתיד לבוא היא אכן מתחלת קבועה ועומדת; אך מימנשה בדרך מסוים דווקא, בתבונה מוגדרת ובמדינה קונקרטית דווקא, לעולם יהיו מותנים, תלויים ועומדים ואת ועוד, כנגד התמישה החרדית הרחוח, הברית לא נכרתה עם יחידים ועם קהילות הקודש לבדן, בקיום רוחני ערשילאי היא נכרתה עם כלל ישראל, בקיומו הריאלי, עם הציבור הממשי האמפירי.

ההלכתי הקולקטיבי העולה דווקא מתוך המציאות החדשה - מציאות שייצאה מכלל "גלות" אך לכלל "גאולה" משיתית לא הגיעה. לפיכך, מנקודת ראותם, הדגם הנאות לצורך הערכתה של השיבה הנוכחית, של הברית השלישית, הוא הדגם של ימי הברית הראשון - ועוד יותר מזה של ימי הברית השני - ולא עוד הדגם המשיחי והתחלטי שהרי "בתים" אלה, דפוסים היסטוריים אלה, נצטיירו תמיד בזיכרון היהודי הקיבוצי בתור דפוסים רעניים ולגיטימיים, אף כי לא טוטליים ושלמים.

כמילים אחרות. כאן, בניגוד לתמישה החרדית, התקומה הלוא-אית החדשה הפקיעה את המציאות הנפשית, האקספנסיונאלית, של הגלות: היא הקימה "בית" לבניה, אך מצד שני, כאן, בניגוד לתמישול הציונית-המשיחית, הציונות טרם עקרה כליל את המציאות המטפיסית, החיאולוגית, של הגלות: היא החלה אמנם תחייה לאומית, אך טרם הביאה בכנפיה את הגאולה החדשה, אדרבא, יאמרו מצדדיה של עמדה זו, כלום לא בכר חוקא התאפיינה החודשה היהודית מן החודשה הנוצרית, בכר שלמדה את בניה למצוא את המשמעות הדתית גם בעולם טרום משיחי? לביקש אוויה גם במציאות היסטורית שטרם נושעה וטרם נגאלה? אמת הדובר, יאמרו הם, החלק יכול להוביל אל השלם, קמעה קמעה, וכך ראוי לנו אולם אין בואת כדי ליטול את ערכו הסגולי של החלק ואת מעמדו העצמי. אין זכרי הימים ודונים רק באספקלרים של אחרית הימים.

שנית, תפישו זאת מעמידה במקור החודשה הדתית את רעיון הברית; את האמונה המקראית בברית הפרחה בין אלוהי ישראל לעם ישראל, שהיא אשר נתפשח כאן בתור הדפוס המכונן של המחשבה הדתית על ההיסטוריה. כיצד? אמונת הברית, מעצם תודעה, מייסדת על התניה ועל "הדדיות", על התחייבות "יד צדיקה" לעמור בתכיעותיה של הברית. רעיון הברית, יאמרו אפוא דובריה של תפישה זו, אינו מחייב עם דטרמיניזם דתי; הוא אינו עולה בקנה אחד עם גורל חתום ועם עתיד גורל מראש. הברית אינה בנויה על ערובה שערב גואל ישראל לעם ישראל, ללא תנאי וללא סייג; או מנגד, על גזירה רעה וכשורת אינה שייפקדו את ישראל ללא גדר וללא תנאי. לפיכך, בניגוד לתמישות הרדיקליות, שחרצו את גורלן של הציונות והמדינה

בקטע האנגלי שלפניך, (מאמר שכתב המכאי Philip Lopate על הסופר אתגר קרת), סומנו 20 פריטים. נא להסביר באנגלית את המילים / הביטויים המסומנים, על-פי פירושים בהקשר הנתון.

למען הסר ספק, המילים/ ביטויים מופיעים להלן (את ההקשר ניתן למצוא בקטע עצמו):

1. worth his salt
2. mundane
3. Chagall-like flight
4. all hell is unleashed
5. the reclamation of happiness
6. a sinister glow
7. expansive
8. quotidian roots
9. bloke
10. idiosyncratic
11. Tonio-Kruger-sensitive
12. misanthropic
13. to tap into
14. the collective psyches
15. arrest-development loop
16. consumerism
17. their consciences dulled
18. derailed
19. balky
20. reproach

Etger Keret

Like any magician worth his salt, Etgar Keret starts with mundane objects and familiar scenarios, then transforms them into utterly unpredictable shapes. Sometimes the magic is white, sometimes black: if the former, we are transported to a place of Chagall-like flight, ecstasy and heavenly fulfillment; if the latter, all hell is unleashed. Yet even the reclamation of happiness takes on a sinister glow, because it is so much more radically expansive than the quotidian roots from which it sprang.

Keret's base-line is the normal discontent or yearning of the average, recognizable bloke: not for him the idiosyncratic, Tonio Kruger-sensitive, misanthropic genius or loner. His stories being so short in length, there are limits on the amount of psychological individuation or sociological background permitted each protagonist. Beyond that, Keret sympathizes with a generational perspective: he has found a way to tap into the collective psyches of twenty-, thirty-something young people (even the ones past forty remain "forever young" in an arrested-development loop), their ids and egos colonized by advertising images, pop culture, consumerism; their consciences dulled by brutality, war and political impotence. In specific Israeli terms, these are not the heroic generation of the kibbutzniks nor the later, noble Peace Now refuseniks, but a third generation of basically conformist sons and daughters who serve in the military, and develop an apathetic shell in response to the horrors they are forced to witness, then return to civilian life and reach for a little bourgeois

happiness and rock n roll, only to find their dreams derailed by balky girlfriends, nosy mothers, and murderous impulses that seem to spring from nowhere. Keret's scarred yet incurably naïve, immature protagonists are a nightmarish reproach to the older generation of Israeli idealists, a scandal whose provocation is entirely the author's intention. But their generational unease makes them instantly recognizable and appealing to young readers everywhere, which is one reason why Keret has achieved popularity on an international scale.

חלק ב' – שני חיבורים

לפניך ארבעה נושאים לחיבור. נא לכתוב חיבור אחד בעברית, וחיבור אחד באנגלית. אורכו של כל חיבור לא יעלה על עמוד אחד.

1. דווקא את הדברים החשובים באמת לחיינו כאנשים בוגרים אין מלמדים אותנו בבית-הספר. כדאי היה לחולל כמה שינויים משמעותיים בתכנית הלימודים כדי שתהפוך רלבנטית יותר.
2. כולם מדברים על מצבו של משק המים, אולם מתקבל הרושם שאיש אינו עושה את הנדרש כדי להבטיח שגם בעתיד יהיו לנו מים די הצורך. האם יש מוצא?
3. נסיעה אחת (לפחות) לחו"ל הפכה למעין חזויית-הובה בקרב בני-נוער לפני השירות הצבאי, או אחריו. כיצד משפיעה תופעה זו על החברה הישראלית. ומה דעתך על כך?
4. אומרים כי השימוש באינטרנט, בכלל, ובדואר אלקטרוני, בפרט, שינה את דפוסי ההתכתבות ואף את הדרך שבה מתנהלים יחסים בין-אישיים בחברה המודרנית. האם יש לטענה זו ראיות בשטח?

ג' – תרגום

ג'-1

תרגם לאנגלית את הקטע הבא (כותרת + פיסקת פתיחה) למאמר "ארץ מאלתרת אסונותיה: על סיפור ה'סמוך' בתרבות ובמשפט הישראליים" מאת אורית קמיר):

כל חברה אנושית מספרת סיפורים. סיפורים שמספרת לעצמה חברה באים לידי ביטוי, בין השאר, בספרותה, בשירה, בסרטיה, במבנים שהיא בונה, בדתות ובפולחנים המתקיימים בקרבה, בהיסטוריות שהיא כותבת, בלשונות המדוברות בה, על גיביהן וה"סלנג" שלהן, בכתיבה ה"מדעית" שלה, בשמות שהיא מעניקה לפרטיה או מאפשרת להם לבחור לעצמם, בשיח הפוליטי שלה ובמגוון רחב נוסף של תופעות. סיפורים אלה מביעים דימויים עצמיים ודימויים של הזולת; הם מבטאים זכרונות, הדהקות, פחדים, תקוות ושאר "יסודות נפשיים", מודעים יותר ומודעים פחות. כדרכם של סיפורים, הם מעלים אל פני השטח קשיים עמוקים, ובתוך כך מהווים זירה לעיבוד, להתמודדות ולהתפתחות של החברה המספרת אותם.

תרגום לעברית את הקטע הבא :

The Department of Translation at Bar Ilan University has launched a course in community interpreting (תרגום קהילתי). The students are all bilingual and are committed to devoting four hours each week assisting people who do not speak Hebrew in their contacts with various institutions where the inability to communicate in Hebrew is a handicap. Some of them help out in hospitals, others in well-baby clinics, or in kindergartens for children with special needs, where some of the parents do not speak Hebrew or in organizations that assist refugees and foreign workers. When it comes to the English-speaking students, their assistance has been found to be required primarily in the one-on-one settings rather than in any given institution.

ד' - על עצמך

כתוב/כתבי לנו על עצמך ועל המניעים שלך ללימוד תרגום והקר התרגום. (את התשובה אפשר לכתוב באנגלית או בעברית, לכהירתך. אורך התשובה, לשיקולך.)